

خوشه‌های خشم

جان استن بک

عبدالحسین شریفیان

مؤسسه انتشارات نگاه

تأسیس: ۱۳۵۲

سرشناسه	: استن بک، جان ارنست، ۱۹۰۲ - ۱۹۶۸ م.
عنوان و نام پدیدآور	: خوشه های خشم / جان اشتاین بک
مشخصات نشر	: مترجم: عبدالحسین شریفیان.
مشخصات ظاهری	: تهران: انتشارات نگاه، ۱۴۰۰.
شابک	: ۶۸۴ ص.
فهرست نویسی	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۶۷-۱۸۰-۸
یادداشت	: فیپا
موضوع	: The Grapes of wrath, 2006. عنوان اصلی:
شناسه افزوده	: داستان های آمریکایی -- قرن ۲۰ م.
رده بندی کنگره	: شریفیان، عبدالحسین، ۱۳۰۵ - ۱۳۸۸، مترجم
رده بندی دیویی	: PS۳۵۰۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۱۳/۵۴
	: ۸۴۱۳۰۷۴

خوشه‌های خشم

جان استن‌بک

عبدالحسین شریفیان

ویراستار: یاسمین بناخیری

صفحه‌آرا: اکرم زنوبی

چاپ اول: آذر ۱۴۰۰ - شمارگان: ۵۰۰ نسخه

لیتوگرافی: اطلس چاپ - چاپ: شاهین

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۶۷-۱۸-۸

مؤسسه انتشارات نگاه

تأسیس: ۱۳۵۲

حق چاپ محفوظ است.

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری

بین خیابان فخر رازی و خیابان دانشگاه، پلاک ۶۳، طبقه ۵

تلفن: ۱۲ - ۶۶۹۷۵۷۱۱، تلفکس: ۶۶۹۷۵۷۰۷

فروشگاه: خیابان کریمخان - بین ایرانشهر و ماهشهر - پلاک ۱۴۰

تلفن: ۸۸۴۹۰۱۹۵ - ۸۸۴۹۰۱۳۸

negahpub1@gmail.com

● www.negahpub.com ● negahpub ● newsnegahpub

پیش سخن

جان استن بک، داستان نویس مشهور امریکایی، ۱۹۰۲ در سالیناس کالیفرنیا زاده شد؛ سالیناس شهری است در چند مایلی ساحل اقیانوس آرام و در مجاورت دره حاصلخیز سالیناس. این منطقه، زمینه اصلی بسیاری از داستان های او به ویژه شاهکارش خوشه های خشم بوده است.

او که از میان مردم محروم آن سرزمین برخاسته بود، تحصیلات خود را در رشته زیست شناسی دریایی در دانشگاه استنفورد ناتمام گذاشت و در پی آن به مشاغل رنجباری چون بنایی، نقاشی ساختمان، دربانی، بوجاری و مانند این ها پرداخت و تاسی سالگی مانند سایر مردم زحمتکش زندگی را با رنج و مشقت گذراند. سپس به روزنامه نگاری و نویسندگی روی آورد.

استن بک در ۱۹۶۲ به دریافت جایزه نوبل در ادبیات نائل آمد و شش سال پس از آن یعنی در ۱۹۶۸ درگذشت. او یکی از سه غول ادبیات آمریکا است که جایزه نوبل را تصاحب کرد. دو نویسنده دیگر که پیش از او به جایزه نوبل دست یافتند عبارت بودند از ارنست همینگوی و ویلیام فالکنر. اعطای جایزه نوبل به جان استن بک جنجال بزرگی به همراه داشت. از

سویی، برخی از صاحب‌نظران و ناقدان گفتند که وی پانزده سال است اثری درخور توجه ننوشته و اعطای جایزه به شخصی که دیگر به عنوان نویسنده به مردگان پیوسته حیرت‌انگیز است. از سوی دیگر کسانی هم بودند که هنوز در او هنر و استعدادی سراغ داشتند و بعید نمی‌دانستند که شاهکارهای دیگری از او خلق شود. در عین حال هر دو گروه وی را به خاطر نوشتن خوشه‌های خشم شایسته جایزه نوبل می‌دانستند اما برخی براین باور بودند که آکادمی سوئد پانزده سال دیر به فکر افتاده است.

آکادمی سوئد در هنگام اعطای جایزه نوبل اعلام داشت که او نمی‌خواست نویسنده‌ای متفنن و سرگرم‌کننده باشد. مسائلی را که برمی‌گزید جدی و هشداردهنده بودند... او از اعتصابات تلخ در مزارع پنبه و باغستان‌های کالیفرنیا سخن می‌گفت... قدرت ادبی وی پیوسته انگیزه می‌طلبید. شاهکار کوچک او: موش‌ها و آدم‌ها، داستان‌های کوتاهی را به دنبال داشت که در مجموعه دره طولانی گرد آمد. همه این داستان‌ها راه را برای خلق شاهکار حماسی‌اش خوشه‌های خشم هموار کرد...»

اکنون به نکته دیگری پردازیم که در شرح احوال وی حائز اهمیت و عبرت‌آموز است. زندگی هنری و سیاسی این نویسنده بزرگ را باید به دو دوره متمایز برشمرد: دوره شکوفایی و ژرف‌نگری او که در موضع دفاع از محرومان جامعه و افشای ماهیت نخستین کتاب‌های وی جام زرین (۱۹۲۹)، چمنزاران بهشت (۱۹۳۲)، به خدایی ناشناخته (۱۹۳۳) محصول آن دوران است. ولی اقبال وی میان مردم با انتشار کتاب توریتلافلت در

سال ۱۹۳۵ آغاز شد و با نوشتن آثار بعدی اش: در نبردی مشکوک (۱۹۳۶)، موش‌ها و آدم‌ها (۱۹۳۷) و به ویژه شاهکار مسلمش خوشه‌های خشم (۱۹۳۹) فزونی گرفت.

خوشه‌های خشم اثری آن چنان پرصلابت و نیرومند می‌باشد که به حق نمونه و سرمشق فرهنگ و ادبیات آمریکایی به‌شمار می‌آید. چاپ نخستین خوشه‌های خشم که انتشار یافت در امریکا و بریتانیا طوفانی برپا شد. این داستان، شرح حال خانواده‌ای کشاورز است که بر اثر هجوم سایر کشاورزان خرده‌پا و کارگران کشاورزی؟ زمین‌های خود را در اکلاهما رها می‌کنند و چون نعلی امید و آرزویشان را از ماندن در آن جا بر باد رفته می‌بینند به سوی سرزمین افسانه‌ای کالیفرنیا روی می‌آورند. کاروانی به سوی غرب راه می‌افتد که در جاده‌ها اردو می‌زنند و چون هر دم تعداد کارگران فزونی می‌گیرد، میزان مزدها پایین می‌آید، کار فقر و انحطاط و کشمکش با پلیس و کارفرمایان بالا می‌گیرد و وقایعی پیش می‌آید که... خواننده خود باید داستان را صبورانه تا آخر بخواند و درباره ارزش آن‌ها به داوری بنشیند.

کتاب‌های بعدی استن بک به ترتیب تاریخ نگارش عبارتند از: ماه پنهان است (۱۹۴۲)، داستان اشغال نروژ به دست نازی‌ها است که مردم علیه اشغال‌گران دست به شورش می‌زنند و سربازان نازی را پنهان و آشکار از پای درمی‌آورند. راسته کنسروسازان (۱۹۴۴)، توبوس لگام گسیخته (۱۹۴۷)، شرق بهشت (۱۹۵۲)، پنج‌شنبه شیرین (۱۹۵۴)، سفرهایی با چارلی (۱۹۶۰) که اثری غیرداستانی است.

سرمایه‌داری و امپریالیسم قلم می‌زد که شاهکارهای ادبی وی همچون خوشه‌های خشم و درنبردی مشکوک و ماه پنهان است محصول این دوره است.

دوره دوم، دوران رفاه، تنعم و لاجرم تغییر موضع اجتماعی وی به نفع بورژوازی و روی گردانی‌اش از زحمتکشان و محرومان جامعه است که خود سابقاً جزو آنان بود. او به آسایش بورژوازی دست می‌یابد و به همین دلیل نبوغ هنری وی می‌خشکد و اثری زنده و درخور توجه نمی‌آفریند. روح امیدوار خوشه‌های خشم در آخرین داستان‌هایش به ویژه در «مروارید» می‌میرد و نومیدی جهانگردی جای آن را می‌گیرد. از لحاظ سیاسی نیز به سرانشیبی انحطاط می‌غلتد و نه تنها برای طبقه حاکم امریکا بی‌آزار می‌شود بلکه به ستایش قدرت‌های امپریالیستی و هواداری از دولت جنگ‌افروز امریکا می‌پردازد و حتی برای تشویق سربازان امریکایی که با ملت حق طلب ویتنام می‌جنگند به جبهه جنگ ویتنام سفر می‌کند.

با این همه جنبه منفی سال‌های آخر زندگی جان استن‌بک، نمی‌تواند ذره‌ای از ارزش آثاری چون خوشه‌های خشم و موش‌ها و آدم‌ها و درنبردی مشکوک را در تاریخ ادبیات امریکا و بلکه جهان بکاهد و تأثیر مثبت شخصیت وی را در نخستین دوره زندگی‌اش زایل سازد.